

Panun rakinoita

Raahen juhlista.

Terveisiä siis juhla kaupungista, jossa minullakin oli kunnia viettää pari unohduttamatonta vuorokautta. Raahen ihan loistati puhtauttaan ja siisteyttään ja menipä melkein minne hyvänsä tuoksahti vastaan joko vastamaalatuun tai tervan miellyttävä käry, sillä vanhan laulun "Kaikki minkä teet tee tervalla vaan" tuntuivat raahelaiset juhla valmisteluisaan muistaneen. Asemalla ja molemmissa tulleissa oli köynnösportit, joten juhille ei kukaan päässyt tulemaan epähuomiossa — toisin sanoen, etteikö hän olisi tajunnut mistä Raahessa oli kysymys.

Paljon oli tullut vanhoja raahelaisia Helsingistä niinkuin muualtakin, lisäksi kansakoulunopettajia ja tirehtöörejä, isompia jos pienempiäkin, jotka koulunsa olivat Raahessa käyneet. Niinpä Porvari- ja Kauppakoulun tyylikkäässä ja vasta restauroiduissa saleissa oli läsnä tiettävästi ainakin yksi vuorineuvos, kolme kauppaneuvosta (?), yksi pääkonsuli, ainakin yksi varakonsuli jne. joita nyt arvattavasti on pidettävä lii-

kealasta kysymyksen ollen edistyneimpinä kansalaisina. Ilmankos veli sosialisti siellä kierrellessämme tuumasikin, että kyllä hän nyt ymmärtää, miksi kapitalismi istuu niin lujassa, sillä kun on oikein omat "porvarikoulunsa"! Hauska oli seurata mainittua konventtiakin, jossa todella vallitsi aivan toverikuntatunnelma, vaikka nykyiset oppilaat jäivät vain pieneksi vähemmistöksi. Mutta vaikkapa monet näistä kansalaisista ovatkin saaneet nimensä paitsi puhelinluetteloon ja osoitekalenteriin, myös aikalaiskirjaan ja jotkut verotuskalenteriinkin, niin sulautuivat he yhdeksi samaksi joukoksi. Mekin, neekerit ja kuokkijat, sulauduimme joukkoon niin hyvin, että lopulta tunsimme itsemme imarrelluiksi, kun tanssin aikana eräs tati ohimennessään sanoi meille hunajanmakealla äänellä — seisoskelimme siinä herra PT:n pääsellaisen kanssa —, että "ja tässä on sitten nykyisiä kaupakoululaisia!"

Kodikkein tilaisuus kaiken kaikkiaan taisi kuitenkin olla Raahen Kotiseutuyhdistyksen praatausilta, jonka kuulovirhe ja painovirhepäholainen lehdes-

sämme oli tehnyt "puhetilaisuudeksi". Kyllähän siellä puhuttiinkin, mutta enimmäkseen kaikki yhtäaikaan eikä tietääkseni sellaisia tilaisuuksia tähän mennessä ole tituleerattu puhetilaisuudeksi. "Praatausilta" oli mainio määräteelmä. Tällaisen sivullisen ja avojalkaoululaisenkin oli oikein lysti, niin harvassa kuin tuttuja tapasikin, katsella sitä halsaamista ja klappaamista, kun ystävät vuosien ja monet vuosikymmenien jälkeen tapasivat toisensa. Kauniin ja tyylikkään Raatihuoneen juhlasalin kristallikruunut kimaltelivat ja hymyivät kilpaa ihmisten kanssa, ihana kahvituuksu täytti ilman ja krassi, pepparskaakat ja ässät tekivät totisesti kaupansa. Ohjelmasta on lehdessämme jo tehty selkoa. Sitä oli juuri sopivimmalleen, kun ottaa huomioon, että se esitettiin noin ohimennen ja silti kahvinjuontia keskeyttämättä, niinkuin tällaisessa improvisoidussa tilaisuudessa pitääkin. Eletään toivossa, että tämä ilta oli kotiseutuyhdistyksellekin ponnahduslautana uuteen vireään aikakauteen. Ennenkuin rupean muistelemaan sunnuntain juhlatilaisuuksia haluan kuitenkin pikapäiten käyttää lukijan "muuseossa". Pistän sanan lainausmerkkeihin, koska oikeassa pakuusmuseossa en käynyt, vaan kansakoululla, josta oli tehty tilapäismuseo, tilat kun pakuhuussissa ovat liian ahtaat ja museoväki

vielä turhaan odottelee tilavampia suojia. Museo ja Kalevalaiset Naiset ry. olivat nim. järjestäneet oikein viehättävän pikku museon Pekkatorin kansakouluun. Siellä oli härskapin tyyppillinen salonginurkkaus ja merimieskoti viime vuosisadalta sekä suurenmoinen käsityönäyttely alkaen 1700-luvun alkupuolen kauniista kotitöistä. Alan kai paras asiantuntija, maisteri Hulda Kontturi, olikin näistä 1700-luvun käsitöistä maininnut, että ne ovat kauneinta, mitä hän matkoillaan tällä alalla on nähnyt. Lybeckerin koulun käsityöt varhaisimmista tämänvuosisataisiin täydensivät kauniilla tavalla tämän huoneen vaikutelmaa. Oman lukunsa ansaitsisi vielä työn alla oleva valokuvakokoelma, josta jo yhdeksän albumia oli valmiina. Tämän suurtyön, joka käsittää lähes tuhannen vanhan raahelaisen valokuvan, on tehnyt toimittaja Kalle Leväaho, joka siihen onkin koko sydämeästään paneutunut. Kuvat on järjestetty suvuitain, mutta kun ensimmäisten albumien valmistuttua vielä on löytynyt uusia kuvia myöhemmistä suvun jälkeläisistä, on heidät sovitettu omiksi ryhmikseen myöhempiin albumeihin. Vanhimmat valokuvat ovat 1700-luvun lopulla syntyneitä, nuorimmat viime vuosisadan 80—90-luvuilla ja monet vielä elossa olevia.

(Jatk.)

P a n u.